

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 23/09/2020)

Tình hình nổi bật

Bộ Quốc phòng Úc trên Twitter ngày 18/9 thông báo Nhật Bản và Úc tập trận chung tại Biển Đông, qua đó thể hiện cam kết chung về an ninh khu vực ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Thủ tướng Nhật Bản Suga và Tổng thống Mỹ Donald Trump ngày 20/9 điện đàm trao đổi về quan hệ hai nước, tình hình Bắc Triều Tiên và COVID 19. Tổng thống Mỹ chúc mừng tân nhiệm Thủ tướng Nhật Bản Yoshihide Suga và hai bên tái khẳng định tầm quan trọng của đồng minh Mỹ - Nhật. Hai nước nhất trí hợp tác phát triển và phân phối vắc xin và phương pháp điều trị COVID 19.

Thủ tướng Nhật Bản Suga và Thủ tướng Úc Morrison ngày 20/9 điện đàm về quan hệ song phương, kinh tế, hợp tác chống dịch COVID 19 và hiện thực hóa Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở. Hai nước cũng khẳng định tầm quan trọng của các giá trị phổ quát và dân chủ ở trong khu vực. Thủ tướng Úc là lãnh đạo đầu tiên gửi lời chúc mừng tân Thủ tướng Nhật Bản Suga.

CNN ngày 21/9 cho rằng Bắc Kinh liên tục đưa máy bay (chiến đấu và ném bom) vượt qua đường ranh giới hai bờ sẽ gây ra căng thẳng cho eo biển Đài Loan. Đài Loan trên twitter cho biết ĐCS Trung Quốc tuyên bố không có đường ranh giới ở Eo biển Đài Loan sau nhiều lần máy bay chiến đấu liên tục vượt qua đường này. Đài Loan kêu gọi cộng đồng quốc tế phê phán Trung Quốc vì ngôn từ nguy hiểm và khiêu khích, đe dọa tới hòa bình và nguyên trạng.

Tờ One India, Ấn Độ, ngày 21/9 đưa tin Trung Quốc đã huy động cả ba Chiến khu (Nam, Bắc và Đông) thực hiện tập trận và bắn đạn thật ở Hoa Đông, Hoàng Hải và Biển Đông nhằm đánh lạc hướng xâm lược tại biên giới Ladakh với Ấn Độ.

Tạp Cận Bình ngày 21/9 cho rằng 75 năm phát triển của LHQ là thời gian xã hội phát triển nhanh chóng, tình hình quốc tế biến đổi sâu sắc và chủ nghĩa đa phương phát triển mạnh, nêu ra 4 kiến nghị: (i) Kiên trì con đường công chính, các nước lớn nhỏ đều công bằng và tôn trọng lẫn nhau; (ii) Kiên trì pháp trị nghiêm minh, duy trì các nguyên tắc cơ bản trong quan hệ quốc tế và Hiến chương LHQ; (iii) Tăng cường xúc tiến hợp tác; và

(iv) Tập trung hành động, thực hiện chủ nghĩa đa phương, thúc đẩy xây dựng cộng đồng chung vận mệnh, thực hiện đoàn kết và tiến bộ LHQ.

Tập Cận Bình ngày 22/9 tại buổi tranh luận của Đại hội đồng LHQ, cho rằng đối mặt với tình hình dịch bệnh, các nước cần: (i) Tuân theo nguyên tắc con người trên hết, sinh mạng trên hết; (ii) Tăng cường đoàn kết, cùng hội cùng thuyền, thiết lập biện pháp phòng dịch toàn diện hóa và bình thường hóa; quan tâm hơn đến các nước đang phát triển đặc biệt là khu vực châu Phi. Dịch bệnh đã cho thấy rằng (i) cuộc sống con người là một mạng lưới tác động lẫn nhau trong ngôi nhà chung thế giới; (ii) kinh tế toàn cầu hóa là thực hiện khách quan và trào lưu lịch sử; (iii) nhân loại cần thực hiện tự cải cách để chung sống “xanh” hơn với thế giới; (iv) cơ thể quản trị toàn cầu cần được cải tiến và hoàn thiện. Tuyên bố viện trợ 50 triệu USD cho công tác phòng dịch của LHQ, thành lập quỹ có quy mô 50 triệu USD cho Tổ chức Nông lương LHQ, gia hạn 5 năm cho quỹ hòa bình phát triển Trung Quốc - LHQ đến năm 2030, thiết lập Trung tâm nghiên cứu quốc tế dữ liệu lớn về phát triển bền vững và Trung tâm sáng kiến và trí thức về thông tin địa lý toàn cầu tại LHQ.

Ngoại trưởng Nhật Bản ngày 22/9 phát biểu cần cải tổ LHQ và Hội đồng Bảo an nhân kỷ niệm 75 năm LHQ. Trong bối cảnh thế giới thay đổi với ngày càng nhiều khủng hoảng cần đối phó (COVID 19), LHQ đóng vai trò thiết yếu để đoàn kết cộng đồng quốc tế. Tuy nhiên, các nước không thể hài lòng với nguyên trạng hiện nay vì hệ thống 75 năm trước không đủ để thực hiện các mục tiêu của Hiến chương LHQ. Các nước đủ khả năng và sẵn sàng thực hiện các trách nhiệm nên có vị trí trong Hội đồng Bảo an mở rộng. Nhật Bản đủ khả năng và sẵn sàng nhận trách nhiệm một thành viên thường trực của HĐBA và đóng góp đảm bảo hòa bình và ổn định trên thế giới.

Thủ tướng Nhật Bản Suga và Thủ tướng Đức Merkel ngày 22/9 điện đàm về quan hệ hai nước, Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Hai bên khẳng định tiếp tục phối hợp chặt chẽ về thực hiện Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở và đối phó với các vấn đề của cộng đồng quốc tế bao gồm chống COVID-19.

Đại sứ Mỹ tại Anh Woody Johnson ngày 22/9 trên twitter cá nhân đã hoan nghênh việc Anh phản đối các yêu sách biển phi pháp của Trung Quốc trên Biển Đông. Anh

đang xem xét sẽ điều động một hoặc hai tàu sân bay tới Biển Đông (có thể là tàu HMS Queen Elizabeth).

Báo Sina ngày 22/9 trích dẫn SCSPI cho biết vào 5h sáng máy bay trinh sát điện tử EP-3E bay vào Biển Đông trinh sát và rời đi lúc 11h. Cùng ngày, máy bay tuần tra P-3C tiến vào Biển Đông thực hiện nhiệm vụ lúc 10h và đến 13h, và một máy bay giám sát tên lửa RC-135S của không quân Mỹ mất tín hiệu sau khi cất cánh tại Kadena Okinawa (máy bay này có thể hướng đến biển Hoàng Hải để trinh sát).

Tổng thống Indonesia Jokowi ngày 23/9 phát biểu tại Đại hội đồng LHQ rằng sự ổn định và hoà bình toàn cầu có thể bị "phá huỷ" nếu cuộc cạnh tranh địa chính trị tồn tại và tiếp tục gia tăng, các nguyên tắc của Hiến chương LHQ và luật pháp quốc tế thường bị bỏ qua (nguyên tắc tôn trọng chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ). Indonesia sẽ là một người kết nối và ủng hộ cho sự bình đẳng toàn cầu.

Tổng thống Duterte ngày 23/9 trong họp trực tuyến kỳ họp thứ 75 Đại hội đồng LHQ lần đầu tiên thể hiện lập trường mạnh mẽ về Phán quyết Biển Đông 2016. Khẳng định cam kết của Philippines tại Biển Đông phù hợp với UNCLOS, bác bỏ mọi nỗ lực làm tổn hại đến Phán quyết 2016 và bày tỏ vui mừng khi nhiều quốc gia đã ủng hộ Phán quyết. Nói về (i) chỉ trích các nhóm "vũ khí hóa nhân quyền" khi Philippines phải đối mặt với sự chỉ trích về các vụ giết người trong cuộc chiến chống ma túy; (ii) tác động của Covid19 với Philippines và trật tự toàn cầu; (iii) cảnh báo chống lại "cuộc chiến từ ngữ" trở thành cuộc chiến tranh vũ khí hạt nhân và tên lửa thực sự, kêu gọi các quốc gia thực hiện Hiệp ước không phổ biến vũ khí hạt nhân và các Công ước về vũ khí sinh học và hóa học; (iv) tuyên bố rằng cánh cửa của Philippines luôn rộng mở cho người tị nạn như người Rohingyas; và (v) cam kết tăng cường dấu ấn của Philippines trong các hoạt động gìn giữ hòa bình của LHQ, kêu gọi cải tổ Hội đồng Bảo an.

Góc nhìn quốc tế

+ Trung Quốc:

Báo Sina ngày 20/9 trích dẫn tin nước ngoài về việc Mỹ diễn tập ngăn chặn các tàu thương mại tại Biển Đông. Tuy những động thái tương tự như vậy là phổ biến trong

Thủy quân lục chiến và Hải quân Mỹ nhưng bài viết cho rằng địa điểm được lựa chọn để diễn tập lần này (Biển Đông) là một điều đáng chú ý.

Báo Sohu ngày 22/9 đưa tin Truyền hình TW Trung Quốc cho biết nước này vừa xuất bản tuyển tập về “nghiên cứu lịch sử địa lý Nam Hải chư đảo Trung Quốc”. Việc đặt tên các thực thể địa lý tại Biển Đông năm nay của Trung Quốc là lần đặt tên thứ 5 của Chính phủ Trung Quốc đối với “Nam Hải chư đảo”. Tuyển tập là công trình nghiên cứu trọng điểm quốc gia gồm 4 chương về (i) giới thiệu khái quát địa lý tại Biển Đông và quá trình hình thành về hình dạng của các đảo đá; (ii) chứng minh Nam Hải chư đảo và các vùng biển lân cận là lãnh thổ của Trung Quốc dưới góc độ các tên địa danh và các chứng cứ lịch sử; (iii) giới thiệu bối cảnh và quá trình hình thành cuốn Canh Lộ Bộ và những phát hiện mới của học giả; (iv) miêu tả các nguyên tắc, ý nghĩa lịch sử, phương thức và nội dung của việc đặt tên các đảo và thực thể tại Nam Hải chư đảo.

+ Châu Âu – Mỹ:

Zachary Haver, AMTI, Mỹ, ngày 22/9 nhận định để thu hút sự tham gia của các công ty, Thành phố Tam Sa đã tạo nhiều điều kiện cho các công ty này. Qua đó, thành phố có được nguồn tiền và hạ tầng do các công ty phát triển để phục vụ chiến dịch khẳng định yêu sách của Trung Quốc trên Biển Đông.

Biên tập: Tài Kiên

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc. Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.